

บทประพันธ์เพลงสวิต แบร์กามัส ของโคลด เดอบุสซี : การแสดงดนตรีพร้อมบทวิเคราะห์ Suite Bergamasque in Claude Debussy's Piano Repertoire: Musical Performance and Review

วารัญญา ศรีวรบุตร^{1*}

Varanya Seevarabuth

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสมัยนิยม, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Academic, Department of Pop Music, Faculty of Education and Liberal Art, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: varanya.s@hu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เกี่ยวกับบทประพันธ์เพลงสวิต แบร์กามัส ซึ่งเป็นผลงานสำหรับเปียโนโดยโคลด เดอบุสซี (ค.ศ.1862-1918) มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาค้นคว้าประวัติและที่มาของเพลง สวิต แบร์กามัส บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นในช่วงที่เดอบุสซี กำลังศึกษาต่อทางด้านดนตรี มีทำนองที่เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น ไพเราะสวยงาม โดยมีแนวความคิดมาจากการนำรูปแบบของดนตรีสมัยบาโรกมาใช้ผสมผสานกับยุค อิมเพรสชันนิสติก สำหรับสวิต แบร์กามัส ประกอบไปด้วยทั้งสิ้น 4 ท่อน ท่อนแรก Prelude โน้ตมีการ เคลื่อนไหว อย่างสนุกสนาน ท่อนที่สอง Menuet คล้ายคลึงกับโครงสร้างของจังหวะ Waltz ทำให้นึกถึง สไตลบาโรก ท่อนที่สาม Clair de lune เป็นท่อนเดียวที่มีทำนองช้า ส่วนใหญ่จะเล่นด้วยเสียงที่เบา อย่าง ไพเราะ สง่า ผ่าเผย ลื่นไหลเหมือนกับสายน้ำ เสียงประสานมีลักษณะเป็นขั้นคู่ เป็นจำนวนมากให้ สีสัน และความดังเบาในประโยคเพลงที่มีความน่าสนใจ ท่อนที่สี่ Passepied มีการเคลื่อนไหวอยู่ในมือ ซ้ายตลอด ทั้งความเคลื่อนไหวทั้งหมดเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการเล่น เน้นความคมชัดตรงกันข้ามระหว่าง Staccato ในมือซ้ายกับการเล่น Legato ในการใช้มือข้างขวา มีการใช้โน้ตที่ซับซ้อนในท่อนสุดท้าย เพื่อความสมบูรณ์แบบของบทประพันธ์เพลง

คำสำคัญ: โคลด เดอบุสซี, สวิต แบร์กามัส

Abstract

This research article on Suite Bergamasque, for the piano by Claude Debussy (1862–1918), aimed to study the history and origin of the Suite Bergamasque. The piece was composed during Debussy furthering his study on music. The song had a moving, flexible, and beautiful melody, with the concept of mixing old-fashioned music with the Impressionistic era music. The Suite Bergamasque consisted of 4 movements. The first movement, Prelude, stimulated the sense of adaptation with playful flowing and moving notes. The second movement, Menuet, was the structure of similar Waltz rhythm, reminiscent of the Baroque style. The third movement, Clair de lune, was the only slow melody; mostly played melodiously, elegantly, flowing like a stream of water; the chorus was characterized by a large number of double steps, interestingly providing color and

tones in sentences of the song. The fourth movement, *Passepié*, contained a movement throughout the left hand, the whole movement with the hardest play, emphasizing the contrast between staccato in the left hand with legato in the right hand, with complex notes and sounds in the last verse to perfect the composition.

Keywords: Claude Debussy , Suite Bergamasque

บทนำ

เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงโดยการกดลิ้นนิ้ว มีรากฐานมาจากการพัฒนาของฮาร์ปซิคอร์ด ถูกคิดค้นขึ้นที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี โดยบาร์โทโลเมโอ คริสโตโฟรี (Bartolomeo Cristofori) หลังจากนั้นเปียโนก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จนนักเขียนชาวอิตาลีนามว่า สกิปิโอเน มาเฟอี (Scipione Maffei) ได้เขียน และตีพิมพ์บทความ ที่พูดถึงข้อดีของเปียโน ทำให้เกิดการกระตุ้นให้ผู้ผลิตรายอื่นๆ เริ่มสร้างเปียโนตามแบบของคริสโตโฟรี การผลิตเปียโนจึงเข้าสู่ยุครุ่งเรืองในปลายศตวรรษที่ 18 นักประพันธ์จึงต่างให้ความสนใจและหันมาประพันธ์เพลง สำหรับเปียโนกันมากขึ้น

ในยุคโรแมนติก (Romantic Period) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่มีความโดดเด่นที่สุด เนื่องจากเปียโน มีการพัฒนารูปร่างจนสามารถบรรเลงด้วยวิธีการ และเทคนิคต่างๆ ที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี เมื่อยุคสมัยเริ่มเปลี่ยน นักประพันธ์เพลงจึงเริ่มใส่ความหมายความรู้สึกที่สลับซับซ้อนเข้าไปในเพลง ซึ่งเกิดจากการเลือกใช้เสียงประสานที่หลากหลาย ต่อมาในยุคอิมเพรสชันนิส (Impressionism) ดนตรียังคงมีระบบโทแนลลิตี (Tonality) อีกทั้งใช้สีสันเสียงประสานอย่างเป็นอิสระ มีการใช้คอร์ดที่โครงสร้างนอกเหนือจากทริยแอด (Triad) และคอร์ดทบเจ็ด (Seventh Chord) รวมไปถึงการใช้บันไดเสียงที่นอกเหนือไปจากบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ (Mark Evan Bound, 2003, pp. 498-499)

นอยเฮาส์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ ศิลปะการบรรเลงเปียโน (The Art of Piano Playing) ว่าการบรรเลงบทเพลงเพียงอย่างเดียวหลายสิบลรอบ ไม่ได้เป็นแค่การเล่นออกมาเท่านั้น การจะบรรเลงบทเพลงบทหนึ่ง นักเปียโนต้องสามารถบอกเล่าความคิดของผู้ประพันธ์ และบรรเลงให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ในการประพันธ์ให้มากที่สุด นักเปียโนจึงต้องศึกษาบทเพลงทั้งในแง่ประวัติศาสตร์และเทคนิคการบรรเลง การซ้อม การไล่บันไดเสียง (Scale) และอาร์เพจจิโอ (Arpeggios) อย่างเดียวหลายสิบลรอบ ไม่อาจทำให้บรรเลงบทเพลงได้อย่างละเอียด หรือไม่สามารเข้าใจบทเพลงที่บรรเลงได้ หากไม่ศึกษา บทเพลงควบคู่ควรต้องมีเป้าหมายในการซ้อม เพื่อให้ช่วยพัฒนาเทคนิคได้ (Neuhaus, 1993, หน้า 11) และการตีความเพลงการแสดงขึ้นอยู่กับวิเคราะห์เพลง การตีความเพลงของผู้แสดง วิธีการฝึกซ้อมที่ทำให้ประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น

Suite Bergamasque เป็นเพลงชุดสำหรับเปียโนที่มีชื่อเสียงที่สุดชิ้นหนึ่งของเดอบุสซี โดยมีแนวความคิดมาจากการนำรูปแบบของดนตรีสมัยเก่ามาใช้ กล่าวคือ เป็นการนำเพลงชุดสำหรับบรรเลงด้วยเปียโนของยุคบาโรก ผสมกับเสียงประสานในรูปแบบของยุคอิมเพรสชันนิส ทำให้มีความกลมกลืนและโครงสร้างทางดนตรีที่เป็นต้นฉบับ แสดงออกในหลายแง่มุม ในส่วนของการนำแนวเสียง (Voicing Leading) มีความเป็นอิสระอย่างมาก การขนานคู่สี่ คู่ห้า และช่วงคู่แปดขนาน (Parallel Octave) กลายเป็นลักษณะที่โดดเด่นของดนตรีอิมเพรสชันนิส สำหรับลักษณะจังหวะ พยายามหลีกเลี่ยงจังหวะที่ชัดเจน การสร้างความคลุมเครือในโครงสร้างการหลีกเลี่ยงด้วยลักษณะเคเดนซ์ (Cadences) มุ่งไปหาเป้าหมายอย่างโดมิแนนต์ (Dominant)

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อเสริมความเข้าใจในการปฏิบัติเปียโนซึ่งเป็นการตีความประกอบการตัดสินใจ เพื่อทำความเข้าใจในตัวบทเพลง และเพื่อให้การแสดงเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยการแสดงครั้งนี้จะแสดงบทเพลง Suite Bergamasque ประพันธ์โดย โคลดเดอบุสซี (Claude Debussy) ซึ่งมีความโดดเด่นชัดเจนในเรื่องของทำนองที่ไพเราะ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าหากมีการตีความวิเคราะห์เพลงและเทคนิคการเล่นที่ดี จะทำให้การแสดงมีประสิทธิภาพมากขึ้น และใช้เวลาที่สั้นลงในการฝึกซ้อม สำหรับวิจัยขั้นนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เทคนิคและแนะนำวิธี การซ้อม พร้อมทั้งเสนอแนวทางการตีความบทเพลง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเปียโนที่สนใจจะบรรเลงและศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประวัติและที่มาของเพลง Suite Bergamasque ของโคลด เดอบุสซี

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงในการแสดงเพื่อแสดงความสามารถในการตีความบทเพลง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ คือ Suite Bergamasque ประพันธ์โดยโคลด เดอบุสซี (Claude Debussy) เป็นบทเพลงในยุคอิมเพรสชันนิส แบ่งออกเป็น 4 ท่อน ได้แก่

ท่อนที่ 1 Movement I Prelude ท่อนที่ 2 Movement II Menuet

ท่อนที่ 3 Movement III Clair de Lune ท่อนที่ 4 Movement IV Passepied

ประวัติโคลด เดอบุสซี (Claude Debussy 1862 – 1918)

เดอบุสซี เกิดที่เมือง St.Germain-en-Laye เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม ค.ศ.1862 เป็น นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส ในยุคอิมเพรสชันนิส (Impressionism) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางด้านการเล่นเปียโนที่ฉีกออกจากยุคโรแมนติก โดยส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในปารีส เขาเริ่มเรียนเปียโนกับมาตาม Maute de Fleurville ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของโชแปง ต่อมาเมื่ออายุ 11 ปี ได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยดนตรีแห่งปารีส (Paris Conservatory) ศึกษาทั้งเปียโน การประพันธ์เพลง และทฤษฎีดนตรี เป็นเวลา 7 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1880 ได้เป็นนักเปียโนประจำคฤหาสน์ของมาตาม Nadezha von Meek และในปีเดียวกันก็กลับไปศึกษาต่อด้านการประพันธ์ดนตรีในระดับสูง ในปี ค.ศ. 1884 เดอบุสซีได้รับรางวัลที่ 1 ของ Prix de Rome ซึ่งเป็นรางวัลของการประพันธ์ดนตรี และได้รับทุนการศึกษาที่ วิลลา เมดีซี (Villa Medici)

สุภัชชา เอกพิริยะ, ปานใจ จุฬาพันธ์.(2565). ได้กล่าวว่า ในปี ค.ศ.1888 เดอบุสซี เดินทางไปประเทศเยอรมนี เพื่อฟังดนตรีของริคาร์ค วากเนอร์ (Richard Wagner) ในเวลาต่อมาเดอบุสซี เริ่มพัฒนาแนวคิดในการประพันธ์เพลงที่ต่างออกไปจากวากเนอร์ที่มักใช้โครมาติก (Chromatic) และเสียงกระด้าง (Dissonance) รวมทั้งต้องใช้วงดนตรีขนาดใหญ่ในการบรรเลง ผลงานของเดอบุสซีโดยส่วนใหญ่จึงมักบรรยายถึงความสวยงามของธรรมชาติมีบรรยากาศที่ผ่อนคลายแต่อาจกล่าวได้ว่า สิ่งหนึ่งที่ เดอบุสซีคิดเหมือนวากเนอร์คือ การค้นหาแนวทางการประพันธ์ดนตรีแบบใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงจากดนตรีในระบบอิงกัญแจเสียง (Tonality) แบบเดิม เดอบุสซีได้กล่าวว่าโครงสร้างของบทเพลงที่ประกอบด้วยท่อนนำ(Exposition) ท่อนพัฒนา (Development) และท่อนย้อนกลับ (Recapitulation) เป็นความล้าสมัย เขาชอบบทเพลงขนาดสั้นที่มีความยืดหยุ่นของโครงสร้างมากกว่า

ผลงานของเขามีลักษณะประหลาด และมีแนวความคิดที่ก้าวหน้าจนผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย ในปารีสต่างประนามอย่างเสียหาย จึงเป็นสาเหตุให้เขาตัดสินใจลาออกจากสถาบัน และเริ่ม แสวงหาทิศทางที่แน่นอนในการประพันธ์ดนตรีของตนเอง โดยเริ่มจากการเดินทางไปแสดงคอนเสิร์ต ในประเทศต่าง ๆ เช่น อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ และรัสเซีย นอกจากนั้นเดอบุสซียังมีโอกาสได้ฟังเพลงของผู้ประพันธ์ที่มีชื่อเสียงอีกมากมายในปี ค.ศ. 1889 เขาได้เข้าชมงานนิทรรศการระดับโลก ที่ทำให้รู้จักกับศิลปะจากซีกโลกตะวันออกหลายประเภท รวมทั้งวงดนตรีกัมแลน (Gamelan) จากประเทศอินโดนีเซีย จากการที่ได้ฟังดนตรีในครั้งนั้น ถือเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้เดอบุสซี พัฒนาการแต่งเพลงของตนเองขึ้นไปอีกขั้นหนึ่งและมีโอกาสได้พบกับ อีริก ซาตี (Erik Satie) คีตกวีชาวฝรั่งเศส ซึ่งมีแนวคิดอิสระในทางเดียวกัน ระยะเวลาเองทำให้เดอบุสซีได้คลุกคลีกับจิตรกรที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น ปอล แวร์แลน (Paul Verlaine) สเตฟาน มาลาร์เม (Stephane Mallarme) และโคลด โมเน (Claude Monet) เขาจึงนำความรู้เหล่านี้มาประยุกต์เข้ากับการประพันธ์เพลง โดยเพิ่มสีสันให้กับเสียงเครื่องดนตรีมากขึ้น และนำมาเรียบเรียงแนวบรรเลง (Arranging) ก่อให้เกิดจินตนาการถึงบรรยากาศที่เหมาะสมกับบทกวีที่เลือกมา

ผลงานของเดอบุสซี มีลักษณะที่เรียกว่า อิมเพรสชันนิส (Impressionism) ซึ่งจัดว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเดอบุสซี เป็นการประพันธ์ที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศ มีเทคนิคการประพันธ์รูปแบบใหม่ เช่น บันไดเสียงเสียงเต็ม (Whole Tone Scale) บันไดเสียงเพนทาโทนิค (Pentatonic Scale) คอร์ดแบบขนาน คอร์ดทบเจ็ด คอร์ดทบเก้า และคอร์ดทบสิบสาม มีการใช้โน้ตเพดัล ทำนองที่ไม่ยึดติดกับกฎแจเสียงหลัก มีการเปลี่ยนกฎแจเสียงที่เหนือความคาดหมาย แต่ก็ยังจัดว่าเป็นเพลงที่อิงกฎแจเสียง และมีโทเนลิตีอยู่ ซึ่งเทคนิคการประพันธ์เหล่านี้ มีอิทธิพลต่อการประพันธ์เพลงในยุคศตวรรษที่ยี่สิบเป็นอย่างมาก ผลงานที่โดดเด่นมีมากมายหลายประเภท ได้แก่ บทเพลงสำหรับวงออร์เคสตรา ดนตรีสำหรับบัลเลต์ (Ballet) และอุปรากร (Opera) แต่ดนตรีสำหรับเปียโน เป็นประเภทที่เดอบุสซีประพันธ์ไว้มากมาย ล้วนเป็นบทประพันธ์ที่น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ผลงานเด่นๆ เช่น Suite Bergamasque, Estampes, Children's Corner Suite และ Etude 12 บท เป็นต้น

สรุปได้ว่าเดอบุสซีเป็นนักประพันธ์เพลงชาวฝรั่งเศส ที่อยู่ในช่วงยุคอิมเพรสชันนิส (Impressionism) ไม่มีกรอบในการประพันธ์เพลง มีอิสระทั้งในการประพันธ์เพลงและการบรรเลง ผลงานของเดอบุสซีในช่วงต้นได้รับอิทธิพลมาจากนักประพันธ์อื่นๆชาวฝรั่งเศสในยุคก่อนหน้า แต่เมื่อเดอบุสซี ได้พัฒนาแนวทางการประพันธ์เพลงตามความคิดของตนเอง จากการได้ชมการแสดงดนตรีกัมแลน (Gamelan) ดนตรีพื้นบ้านของอินโดนีเซีย ผนวกกับการที่สนใจในบันไดเสียงเสียงเต็ม (Whole Tone Scale) เกรกอเรียนโหมด (Gregorian Mode) จากยุคกลาง รวมไปถึงบันไดเสียงประดิษฐ์ (Artificial Scale) เพื่อหลีกเลี่ยงการให้ความสำคัญกับโน้ตนำ (Leading Note) ที่ต้องเกลาสู่โน้ตหลัก (Tonic) ซึ่งเป็นวิธีการในการประพันธ์เพลงแบบดั้งเดิม ด้วยองค์ประกอบเหล่านี้นำมาผสมผสานกับแนวคิดที่เขาชื่นชอบ วรรณกรรม จิตรกรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการประพันธ์เพลง รวมถึงบทเพลงของเขามีทำนองหลักที่สั้น มีกฎแจเสียงและจังหวะที่ไม่ชัดเจน หนึ่งในความคิดสร้างสรรค์ที่โดดเด่นในการประพันธ์คือ การใช้คอร์ดคู่ขนาน (Parallel Chord) ทำให้เสียงดนตรีของเดอบุสซีมีความเป็นอิสระและเป็นไปตามธรรมชาติมากขึ้น เดอบุสซีมีอิทธิพลต่อผู้ประพันธ์เพลงในช่วงยุคศตวรรษที่ยี่สิบ อีกหลายคน เช่น โมริส ราเวล (หลังจากนั้น เดอบุสซี เสียชีวิตที่บ้านในกรุงปารีส ด้วยโรคมะเร็ง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ.1918)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย บทเพลง Suite Bergamasque บท
ประพันธ์ของ Claude Debussy Publisher: Henle Urtext Edition

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร
หนังสือ งานวิจัย บทความ สื่อสารสนเทศ ตลอดจนเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทำการศึกษาเอกสาร
(Documentary Research) สำหรับบทเพลง Suite Bergamasque ผู้วิจัยเก็บข้อมูลประวัติ ผู้ประพันธ์
และรูปแบบดนตรีที่ปรากฏในบทประพันธ์ต่างๆ ทั้งในด้านทฤษฎีและประวัติศาสตร์จากหนังสือทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ โดยศึกษากระบวนการบรรเลงเปียโนสำเนียงฝรั่งเศสโดยเฉพาะแบบ
Claude Debussy และ ผลงานที่อิทธิพลต่อการประพันธ์เพื่อเป็นองค์ความรู้เบื้องต้นในการนำไปพัฒนา
ประกอบการวิเคราะห์ ตีความในแต่ละส่วนของบทเพลงรวมทั้งการนำเสนอประเด็น เทคนิคการซ้อม
การบรรเลงบทเพลงที่ผู้วิจัยค้นพบอย่างละเอียด เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านและเพื่อให้การแสดงเปียโนมี
ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์บทเพลงเพื่อการฝึกซ้อม วิเคราะห์บทเพลงโดยใช้โน้ตต้นฉบับจาก
สำนักพิมพ์ เพลง Suite Bergamasque สำนักพิมพ์ Henle Urtext Edition
2. วิเคราะห์หากระบวนการแบบตามแต่ละนักประพันธ์ กระบวนการและวิธีการบรรเลง
เทคนิคเปียโนฝรั่งเศส โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการบรรเลงเปียโนของ Claude Debussy การยก
ข้อมือสูง การควบคุมโทนเสียงการใช้นิ้วทั้ง 5 ด้วยปลายนิ้วการเล่นคอร์ดแตกและการไล่บันไดเสียงโดยใช้
ลักษณะเสียงต่างๆ ที่มีอยู่ในบทเพลง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าประวัติและที่มาของบทเพลง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลง
วิธีการบรรเลง รวมถึงวิธีการซ้อมในจุดที่ยากหรือที่ผู้วิจัยประสบปัญหา เพื่อเป็นแนวทางให้ ผู้อ่านได้ศึกษา
ต่อยอด สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

บทเพลง Suite Bergamasque เป็นบทเพลงในยุคอิมเพรสชันนิส โดยนักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส
ซึ่งได้เริ่มต้นแต่งเพลงนี้เมื่อปี 1890 และได้แสดงต่อหน้าสาธารณชน ในปี 1905 จัดว่าเป็นผลงานชิ้น
สำคัญที่อยู่ในช่วงยุคต้นๆ ไปถึงกลางๆ ของชีวิต

คำว่า แบร์กามัสกา (Bergamasca) หมายถึงเพลงเต้นรำและเพลงร้องที่เกิดขึ้นในแถบ เบอร์กามโ
(Bergamo) ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี ต่อมาในศตวรรษที่ 19 แบร์กามัสกาหมายถึงเพลงเต้นรำ
ทั่วไปในอิตาลีทั้งหมด 6/8 ที่เร็วและสนุกสนาน

สำหรับแบร์กามัสกา มีความเกี่ยวข้องกับยุคศตวรรษที่ 17 จากการด้นสด(Improvisation) ในโรง
ละครของอิตาลี ชื่อว่า Commedia Dell'arte ซึ่งเกี่ยวกับ หุ่นกระบอกและการใช้ชีวิตของนักแสดง ณ
เมืองเบอร์กามโ ลักษณะของการแต่งกายในเรื่องจะเป็นหน้ากากและจมูกยาว เป็นสัญลักษณ์ของความโง่
เขลา และกลีบกลอก ทำให้เดอบุสซี ได้รับแรงบันดาลใจในการแต่งเพลงชุดนี้ขึ้นจากบทกวีชื่อ Fetes
Galantes โดยผู้เขียนคือแวร์แลน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้คนที่อยู่ในงานเลี้ยง จะต้องใส่หน้ากากแฟนซี และ

มีตัวตกที่กำลังอยู่ในอารมณ์เศร้า แต่ต้องทำเหมือนมีความสุข บทกวีดังกล่าวจึงมีประโยคซึ่งเป็นที่มาของท่อน ในชื่อว่า “Clair de Lune” และคำว่า “Bergamasque” ซึ่งเป็นที่มาของชื่อเพลง เพลงจะกล่าวถึงสายน้ำตอนกลางคืนที่กระทบกับแสงจันทร์ จะให้ความรู้สึกเศร้าและสวยงามทั้งหมดนั้นของแบร์กามัส การแสดงจะประกอบไปกับการเต้นและหน้ากากแฟนซี ซึ่งทำให้ส่งผลต่อลักษณะของดนตรีทำนองต่างๆ การเคลื่อนไหว การซ้ำรูปแบบ (Pattern) ผสมกับผิวดนตรี (Texture) และการกำหนดในเรื่องของทางเดินคอร์ด (Fixed Harmonic Progression)

สำหรับบทเพลงสวีทต้นฉบับของเปียโน ประกอบไปด้วยท่อน Prelude, Menuet, Promenade Sentimental, Pavane และได้มีการบันทึกในปี 1904 ลงบันทึกในตัวโน้ตประจุ เป็นโน้ตต้นฉบับ และเมื่อในปี 1905 ก็มีการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 4 ท่อน ได้แก่ Prelude, Menuet, Clair de Lune แต่ยังคงความเป็นต้นฉบับของ Promenade Sentimental, Passepied เพิ่มให้มีจังหวะที่เร็วขึ้น แต่ยังคงมีความคล้ายของ Pavane สำหรับบทเพลงชุด แบร์กามัส (Suite Bergamasque) ใช้เวลาถึง 15 ปี ในการปรับเปลี่ยนหลายครั้ง

สำหรับการบันทึกโน้ตต้นฉบับครั้งแรกเสร็จสิ้นในปี 1890 ขณะนั้นเดอบุสซียังเป็นนักแต่งเพลงรุ่นเยาว์ และเมื่อในปี 1905 เดอบุสซี ได้แก้ไขในช่วงแรก ปรับเปลี่ยนจาก Prelude, Menuet, Promenade Sentimental, Pavane เปลี่ยนต้นฉบับของท่อนที่สามจาก Promenade Sentimental เป็น Clair de Lune แต่เป็นที่น่าเสียดาย เมื่อต้นฉบับของ บทเพลงชุด แบร์กามัส (Suite Bergamasque) ได้หายไป แต่ยังคงเป็นไปได้ว่ามีการจัดทำรูปแบบเดอบุสซีมีการแต่งเพลงที่แตกต่างรูปแบบ สุดท้ายของบทเพลงไว้สำหรับเพลงในระหว่าง 15 ปีนี้ ขอแบ่งออกเป็น 4 ท่อน ได้แก่

ท่อนที่ 1 Movement I โหมโรง (Prelude) เริ่มต้นที่ Key F Major ความเร็วปานกลาง 101-110 bpm Moderato (Tempo Rubato) ในบางส่วนจะยึดหยุ่นตามผู้เล่น ลักษณะของบทเพลงเป็นแบบ Ternary Form โดยมีรูปแบบการเดินคอร์ดและบันไดเสียงดังนี้ ห้องที่ 1-19 อยู่ใน Key F Major ห้องที่ 20-43 อยู่ใน Aeolian Mode ห้องที่ 44-65 เป็นแบบ Choral Texture ห้องที่ 66-89 กลับเข้าสู่ Key F Major อีกครั้งจนกระทั่งจบท่อนที่ 1 (Movement I)

ท่อนที่ 2 Movement II มินูเอต (Menuet) ความเร็วจังหวะของท่อนนี้อยู่ที่ 80-108 bpm Andantino ซึ่งช้ากว่า Movement ที่ 1 และบันไดเสียงหลักอยู่ใน Key A Minor โดยที่ท่อนแรกห้องที่ 1-25 ของ Movement เป็น Key A Minor ห้องที่ 26-37 เน้นความสิ้นไหลคล่องตัวอยู่ใน Key B^b Major และมีการเปลี่ยนทำนองหลักในห้องที่ 35-37 โดยทำนองหลักไปอยู่ในมือซ้าย ดังนั้นผู้เล่นจะต้องให้น้ำหนักมือซ้ายมากกว่ามือขวา ห้องที่ 42-49 มีลักษณะทำนองเหมือนท่อนแรก A1 แต่ให้เสียงที่สูงกว่าท่อน B1 คือห้องที่ 50-57 จะมีการใช้ F Lydian Mode เป็นหลัก โดยมีห้องที่ 54-57 ในการย้ายคีย์เพลง 1 เสียงเต็ม จากนั้นท่อน B2 คือห้อง 58-72 จะมีการใช้ D Major เป็นหลัก สำหรับท่อนนี้จะเล่นเบาลง เน้นการบรรยายอารมณ์ มีการใช้ Tonic ไปยัง Dominant หลักจากนั้นห้องที่ 69-72 จะใช้ Key F[#] Minor เป็นหลัก แล้วห้องที่ 73-81 กลับเข้าสู่ท่อน A1 อีกครั้ง แต่มีการใช้ Key E^b Major และเปลี่ยนทำนองกระทันหัน และมีลักษณะเด่นคือ Tonality ค้าง Dominant แนวเบสไว้ ห้องที่ 80—81 ย้ายคีย์กระทันหันจาก Key E^b Major เป็น Key A Major จะกระทั่งห้องที่ 82-96 เป็นท่อน A2 อยู่ใน Key A Major มีการใช้ texture มากขึ้นสำหรับท่อนนี้จะจบแบบไม่มี Cadence ห้องที่ 97-104 จะเป็นท่อนสุดท้ายของเพลง Coda มีการเปลี่ยนคีย์กระทันหันเป็น Key A Minor และจบ Dynamic เสียงเบาและเบา มาก

ท่อนที่ 3 Movement III Clair de lune (Moonlight) ทำหน้าที่เป็นท่อนซ้ำ เน้นบรรยากาศ พระจันทร์ในช่วงกลางคืนล่องลอยตามกระแสน้ำเหมือนอยู่ในความฝัน นับเป็นผลงานชิ้นเดียวที่เดอบุสซี ไม่ทำแบบ Modal Harmony มีการใช้ Diatonic และบางท่อนมีการใช้ Pentatonic Harmonic สำหรับเพลงนี้มีการใช้ Extended Dominant และ Chord 6 เช่น G^b6 จังหวะสำหรับท่อนนี้ คือ Andante tres Expressif เล่นที่ความเร็ว 76-108 bpm เหมือนจังหวะกำลังก้าวเดิน มีลักษณะของเพลง เป็นแบบ Compound Ternary Form ทำนองเพลงหลักอยู่ใน Key D^b Major สำหรับ Intro ห้องที่ 1-14 ช่วงโน้ตที่เป็นขาขึ้น เน้นเสียงฟุ้งๆ ให้เหมือนน้ำพุ โดยห้องที่ 1-3 ใช้แบบ Pentatonic และ Tonal Center ห้องที่ 15-25 เป็นท่อน Pre-Chorus ให้เล่นจังหวะยืดหยุ่นตามผู้เล่นได้ (Tempo Rubato) ท่อนที่ 2 หรือท่อน Chorus จะเป็น Key B^b Minor มีการเล่นอาร์เพจจีโอ ด้วยมือซ้าย ห้องที่ 36 เปลี่ยน กุญแจเสียง เข้าสู่ท่อน Solo ห้องที่ 37-42 ทำนองอยู่ใน Key E Major มีการเล่นทำนองขึ้นไปเป็นคู่ 3 Climax Chromatic เมื่อถึงห้องที่ 41 จะเป็นจุดที่ดังที่สุดของเพลง หลังจากนั้นไล่ทำนองลงเป็นคู่ 3 เข้าสู่ ห้องที่ 43-50 มีการเปลี่ยนทำนองเป็น Key D^b Major หลังจากนั้นห้องที่ 51 Pre-outro เป็นท่อน Coda เข้าสู่จังหวะปกติ ท่อนนี้เป็นท่อนที่มีเสียงเบาที่สุดของ Movement ให้อารมณ์เศร้าหมองลึกกลับ ห้อง 66-72 นับเป็นท่อน Coda ซึ่งเป็นท่อนสุดท้ายของ Movement นี้ และจบลงด้วยคอร์ด D^b Major

ท่อนที่ 4 Movement IV Passepied (ปัสปิเย) เดิมเป็นเพลงเต้นรำในออสเตรียจังหวะนับสาม เร็วและสดใสคำว่า Passepied (Pass Foot) หมายถึงการสลับเท้าอย่างรวดเร็วในขณะที่เต้น แต่ในบทเพลง Suite นี้ เดอบุสซีให้อยู่ในออสเตรียจังหวะนับสอง แต่ยังคงความรวดเร็วของนักเต้นด้วยการเล่นเปียโนในแบบ เสียงสั้น (Staccato) เสียงเบา มีชีวิตชีวาและเข้าไปมาตลอดเพลง สำหรับ Movement นี้มีทำนองใน Key $F^\#$ Minor ท่อนแรก ทำนองอยู่ใน $F^\#$ Aeolian ห้องที่ 19-26 ใช้ทำนองโดยใช้คู่ 3 ให้เสียงอบอุ่น ห้อง 27 กลับเข้าสู่ $F^\#$ Aeolian Mode ห้องที่ 39 มีการย้ายเป็นท่อนเชื่อมที่ต่อกันโดยใช้ $F^\#$ Dorian ต่อมาท่อนที่ 2 ห้องที่ 59-75 มีทำนองอยู่ใน A Major ห้อง 74-75 ต้องเล่นให้ได้เสียงเบานุ่ม เหมือนอยู่ใน ความฝัน ห้องที่ 100 และห้องที่ 102 มีการใช้ Dominant Chord ห้องที่ 104-105 มีการใช้ Augmented Chord เพื่อเชื่อมเข้าสู่ห้องที่ 106 คล้ายกับท่อนแรกของเพลง มีทำนองอยู่ใน $F^\#$ Aeolian Mode ห้องที่ 125-137 ทำนองอยู่ในช่วงของ D Lydian ห้องที่ 138 เป็นท่อน Coda ทำนองใน Key $F^\#$ Dorian Mode ห้องที่ 145-146 มีการเดินทำนองในคอร์ด มีน้ำหนักที่ค่อนข้างเบา เพื่อนำเข้าสู่ท่อน Coda ในห้องที่ 147-156 จบ Movement ที่ 4

สรุปและอภิปรายผล

จากการได้ศึกษางานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับบทเพลง Suite Bergamasque และบริบทที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาโน้ตเพลง ซึ่งนักดนตรีวิทยาได้นำออกมาเผยแพร่ในช่วงเวลาไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้นักดนตรีและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของผู้วิจัยได้ค้นพบหลักการที่ทำให้การเล่นเพลง เข้าใจ วิธีการมากยิ่งขึ้น โดยมีข้อสรุปที่เกี่ยวกับบทเพลง Suite Bergamasque ทั้ง 4 ท่อน ดังนี้

Movement I Prelude หรือเรียกว่า ท่อนบทเพลงขนาดสั้น หรือบทนำ ตลอดการเคลื่อนไหว ของท่อนแรก เดอบุสซี กระตุ้นความรู้สึกในการปรับตัวโน้ตมีการเคลื่อนไหว อย่างสนุกสนาน

Movement II Menuet สำหรับท่อนนี้การประพันธ์ในลักษณะของ Minuet แตกต่างจากของ ไฮเดิน (Franz Joseph Haydn) หรือบทประพันธ์ Minuet และ Trio ของ Mozart โครงสร้างของจังหวะ

Waltz คล้ายคลึงกันทำให้นึกถึงสไตล์บาโรกได้มากขึ้น แต่ความสอดคล้องของดนตรียังคงเป็นจริงในแบบอิมเพรสชันนิสต์ ในแบบของเดอบุสซี

Movement III Clair de lune สำหรับท่อนนี้เป็นทำนองที่ช้า เป็นผลงานที่ชื่อเสียงที่สุดของเดอบุสซี คือ “Clair de lune” หรือ “Moonlight” มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเพลงที่ไพเราะที่สุดของสิ่งที่น่าสนใจคือการตีความของแสงจันทร์ของเดอบุสซี

Movement IV Passepied สำหรับท่อนนี้เป็นท่อนสุดท้าย ที่น่าตื่นเต้นที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ในมือซ้ายตลอดทั้งความเคลื่อนไหวทั้งหมดเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการเล่น เน้นความคมชัดตรงกันข้ามระหว่าง Staccato ในมือซ้ายกับการเล่น Legato ในการใช้มือข้างขวา มีการใช้โน้ตและเสียงที่ซับซ้อนในท่อนสุดท้ายเพื่อความสมบูรณ์แบบของบทประพันธ์เพลง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่ต้องการศึกษาบทเพลง Suite Bergamasque สำหรับการแสดงเดี่ยวเปียโนสามารถอ่านข้อมูลจากผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการศึกษาบทเพลง รวมถึงการตีความการบรรเลงและวิธีฝึกซ้อมเพื่อให้สามารถถ่ายทอดบทเพลงได้ตรงจุดมุ่งหมายของ ผู้ประพันธ์

2. แนวทางการตีความการบรรเลงในการวิจัยครั้งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นแนวทางในการเตรียมการแสดงบทเพลง Suite Bergamasque เท่านั้น แต่บทเพลงอื่นของเดอบุสซีที่มีลักษณะคล้ายกันสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางตีความและฝึกซ้อมได้เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

ปานใจ จุฬาพันธุ์.(2551). วรรณกรรมเปียโน 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปานใจ จุฬาพันธุ์. (2551). วรรณกรรมเปียโน 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณฎา คงคาเชตร์.(2561). การศึกษาการแสดงเดี่ยวเปียโน โดย ณฎา คงคาเชตร์ (วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. (2553). ดนตรีอิมเพรสชันนิซึม: โคลด เดอบุสซี.วารสารดนตรีรังสิต 5(2), 30-37.

สุภัชชา เอกพิริยะ และ ปานใจ จุฬาพันธุ์.(2565). การตีความและลีลาการบรรเลงบทเพลงบัลลาดของเดอบุสซี. วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต,17(1).

Bonds, Mark Evan. (2003). A history of music in western culture. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Neuhaus, H. (1993). The art of piano playing. London: Kahn & Averill.

Shulin Guo. (2019). A study of claude Debussy’s suite Bergamasque: Prelude, menuet, clair de lune and passepied. School of Music and the Graduate Faculty of the University of Kansas.